

ASHA ARCHIVES

2/23

श्रीमद्भगवद्गीता

श्रीमद्भगवद्गीता

१

॥ ज्योतिः प्रबोधजननी परिशोध्य चिन्तनत्सक्तकर्मचर

कश्चिन्निश्च॥ १ ॥ परिभाषासमैर्विकेशचापंष्टगुणहारलसत्सुवृत्तवाहुम्॥

वः करणानि धीरास्तेषु ज्यकाधनुरास्य न सिद्धिरस्मात् ॥ ज्ञाचाय कर्म रहितं सुल

११ हृत्फलं च चक्राख्यं रवि १२ हत शेषकं न युक्तं ॥ चैत्राद्यैः पृथगगमनः सहाश्च २ च

इयं नृपकृतोऽसि सत्तद

५९

८४ लक्ष्मैः॥ दुनाहोर्वियुतमहर्गणो भवेद्वैवारस्या च्छ ५ हनचक्रयुगणो ज्ञान् ॥ ५ ॥
ख० विधु१ तान४२ भवा११ स्मरणो कृता ख० मनला३ रसवा द्वय४६ स्वराः११॥ शितरुचो
भमुखो धारवागा ॥ यमो२ शारुता५४ गदिनो विधुतंगज ॥ ६ ॥ शैला ७ द्वे २ खशरा ५० ३
गोक्षिति भुवो भू १ तत्त्व २५ दत्ता ३२ वेदः केंद्रस्या द्वि ४ गुणो ३ डवः २० सुगुणो ख० षट्पद्मा व
श्विला १८ ॥ डाबेंद्रस्य भगोः कृ १ शक्र १४ यमला २ रास्यादिको धो शनेः शैला ७ पंचभुवो १५ यमा
द्वय ४२ ईमेधक्षेपकः कथ्यते ॥ ७ ॥ रुडा ११ गो ज्ञा १८ कवेदा ४१ स्मपन इह विधौ श्रुतिनौ ११
गोभुवः १२ षट् ६ तुंगेक्षा ५ त्वाहि १३ देवा ३३ तमसि ख० मुडवो २० द्वात्रयो ३८ थोमहीजे ॥ दिक्
१० शैला ७ द्वे ८ त्रकेंद्रो वभ कलन वनी ८ २ पृजिनेष्टु ७ श्वि २ भूपा १६ शोके केंद्रे गृहा शोडि

७ नव २० ग ० शनैर्गो ० तिथि स्वर्गानुल्याः २९ ८ दिनगणभवावेऽश्वक्रनिघ्राकः
 वेनोदिवशदुदयेस्वेक्षेपयुद्धमव्यमः स्यात् निजनिजपरिषांतः स्थिताद्योजनोद्याद
 सरभवमितलिप्राः स्वर्गामिशेषोप्राक् ९ स्वावनग ० लवहीनोयुवजोर्ज्जशु
 क्राः र्वतिथि १५० हतगणोनेलिपिकास्वशकाद्याः गणामनु हीनरिदुःखादिभू भा
 गहीनत्वमनु हतगणोनेलिपिकास्वशपूर्वः १० नव हतदिनसंघचंद्रतु
 गंलवाशंभवतिस्वनग भक्त्युवजोयेतलिपं नवकुभि रिषेवैद्ये घस्रसंघादि
 धाप्ताफलस्वकलिकैक्यं स्यादगुश्चक्र शुद्ध ११ दि ग्घोद्विधादिनगणोका
 कुभि स्त्रिशैले भक्तफलांशककलाविचरकुजस्यात् त्रि ग्घागणाः स्ववसुहः २

मृत्युस्थाने स्थितः सितः ॥ २३ ॥ निरंतरं यदा मध्ये राजा भवति निश्चितं जीवो वृत्ते सुधारश्चि
मिथुने कृत् ॥ सिंह भवति सौरिश्च कं न्यायां उध भास्करौ तुलायां मसुराचार्यो राजयो
गा भवेदयं ॥ २४ ॥ अस्मिन् योगे सप्तम्यत्रो महा राजा भवेत् ॥ अष्टमे द्वादसे वर्षे य
दि जीवति मानवः ॥ २५ ॥ सार्वभौमस्तदा राजा जायते विश्वपालकः ॥ एको जीवो
यदा जने सर्वयोगास्तदा शुभा ॥ २६ ॥ दीर्घजीवी माहात्म्यो जायते नायको भवे
धनुष्यारश्च शुक्रश्च मीने जीवस्तु लेख्यः ॥ २७ ॥ नीचस्थोऽस्ति निचंदो च राजा स्या धन
वर्जितः ॥ दाता भोक्ता च विद्यातो मात्मो मंडलनायकः ॥ २८ ॥ मीने सुक्रो उधश्च
ते १२ धने २ राहुस्तनौ १ रविः ॥ सहजे ३ च भवेद्भो योगे राजा व्रजायते ॥ २९ ॥

सहजेचयदाजीवोत्ताभस्थानेचचंडमा॥सराज्ञागजमध्यस्थोविरह्यातःकुलदीपक
॥३०॥सुभगुहासुभक्षेत्रेभवंतियदि केंद्रगा॥तदाशुभानिकर्माणि करोत्येवहिबाल
का॥३१॥उच्चस्थानगतासौःकेंद्रेषुचभवंतिचेत्॥ध्रुवराज्यंभवेत्तस्यस्ववशपाचयो
यका॥३२॥धनेव्ययेतथालगेसप्तमेचपदाग्रहा॥धनयोगस्तदाज्ञेयोवशपानाना
यकोभवेत्॥३३॥ससौरावासचंडावाजत्रकुत्रचतुर्गणिमालानानाप्रदोयोगोरा
ज्यदोधनधोभवेत्॥३४॥स्वक्षेत्रेस्थापदाजीवोवधसौरिस्वराशिग॥अत्रजातस्य
दीर्घागुणसंपदश्चभवंतिहि॥३५॥मीनेचहस्पतिशुक्रश्रंडमाश्रयदाभवेत्॥तत्र
जातस्यराजस्यासिचवकुशत्रिनी॥३६॥पंचमस्थायदाजीवोदसमस्थश्चचंडमाः

राज्यवान् समस्त उचिस्तपस्वी च जितेंद्रियः ॥ ३७ ॥ सिंहजीवसुजाकीटकोदंडमक
रेशुचः ॥ ग्रहायदातदाजातिदेशभोगी भवेन्नरः ॥ ३८ ॥ तुलाकोदंडकोदंडमीनस्थो
लग्नगः स्याच्छनेश्वरः ॥ करोति नृपतेर्जन्मत्वम्यराशौ गतायुषः ॥ ३९ ॥ विद्यास्थाने यदा
सौम्यः कर्मस्थाने च चंद्रमा ॥ धर्मस्थाने यदा सौम्या योगे राजा त्रजायते ॥ ४० ॥ मकरेका
र्तुके मीने वृषे च मिथुने क्रिये ॥ ग्रहास्तदात्र विख्यातो राजा भवति मानवः ॥ ४१ ॥ बुध
धर्मागवर्जो वार्किः पुक्तो राहुश्चतुष्टये ॥ करोति धनमारे मं पुत्रमानादिकं गृहं ॥ ४२ ॥
चतुर्थे भवने सुको गुरुश्चंद्रो धरा सुतः ॥ रवि सौरि युताः संति राजा जातो भवेद्ध्रुवः ॥ ४३ ॥
ज्येष्ठे च व्ययै कुरो मध्यगौ कूरसौम्यकौ ॥ राजयोगे त्रयो जातश्चत्वारिंशत्त जीवति ॥

॥ ४४ ॥ लग्नसौरिस्तथाचंद्रस्त्रिकोनेजीवभास्करो ॥ कर्मस्थानेभवेद्वैमोयोगेराजात्रजा
यते ॥ ४५ ॥ नवमेचयदासूर्यः स्वगृहस्थो भवेद्यदा ॥ तस्यजीवतिनभ्रातास्यदेकोपि
नृपैः सम ॥ ४६ ॥ द्वित्रितुर्येसुतेष्वेकर्मरापप्रियदागृहा ॥ राजयोगंविजानीयाआ
तस्तत्रनृपोभवेत् ॥ ४७ ॥ लग्नेक्रूरोव्ययसौम्याधनेक्रूरश्चचंद्रवेत् ॥ राजयोगोत्रराजस्या
दातादारिद्र्यभाक्स्तदा ॥ ४८ ॥ लग्नेक्रूरोव्ययेक्रूरोधनेसौम्योयदाभवेत् ॥ सप्तमेभवने
क्रूरपरिवारक्षयंकर ॥ ४९ ॥ लग्नेक्रूरोव्ययेसौम्याधनेक्रूरश्चजायते ॥ राजयोगोत्रयो
जातोदरिद्रोधनवर्जित ॥ ५० ॥ चापेसौरिश्चचंद्रश्चमेयेजीवोयदाभवेत् ॥ दशमेरा
जुशक्रौचराजयोगोनृपोभवेत् ॥ ५१ ॥ सिंहेजीवोथकन्यायाभार्गवोमिथुनेशनि ॥

स्वक्षेत्रे हि तु के भौमः स पुमानाय को भवेत् ॥ ५२ ॥ शनिचंद्रौ च कं न्यायां सिंहो बोधने ट
मः ॥ मकरे च कुजस्तत्र जातो विश्वस्य पालकः ॥ ५३ ॥ अक्रोत्री वारो विभौ मश्रापे मकर कुं
भयो ॥ मीने च वत्सरे विंशे जातः स्यात्सर्वकर्मकृत् ॥ ५४ ॥ चतुर्षु केन्द्रस्थानेषु सौम्यपाप
ग्रहस्थितः ॥ चतुः सागरयोगो यं राज्यदो धनदो भवेत् ॥ ५५ ॥ कर्कलेने जीवयुक्ते ला
भे चंद्रज्ञ भागे वा ॥ मेघे भानू च यो जातः स राजा विश्वपालकः ॥ ५६ ॥ कर्मस्थाने य
दात्री वीरुधः शुक्रस्तथा शशी ॥ सर्वकर्मा नि सिध्यंति राजमास्यो भवेत् ॥ ५७ ॥ षष्टे
ष्टमे पंचमे च नवमे द्वादशे तथा ॥ सौम्यकूरु ग्रहे यो राजमास्यः सकष्टकः ॥ ५८ ॥
पंचमे च यदा षष्टे चाष्टमे नवमे क्रमात् ॥ भौमराहु सितार्कासु जातो व कुलदीपकः

॥ ५९ ॥ लग्ने सौरि सथा चंदः चाष्टमेः भार्गवो यदा ॥ जायते चतुदारा नामानि पतिरतः
सदा ॥ ६० ॥ पिथुनस्थो यदाराकुः सिंहस्थो भूमि नंदनः ॥ अत्र जातः पितुर्द्वयं प्राप्नोति स
कलं नृप ॥ ६१ ॥ चापार्धे शनिना युक्तो यदि सुर्यः प्रजायते ॥ लग्ने च सबलो मंदो मकरे
च कुत्रो भवेत् ॥ ६२ ॥ अत्र योगे सप्तमत्रो महाराजो भवेत् ॥ उरा देवन मत्पस्प प्रता
पैश्चरं नृप ॥ ६३ ॥ उचाभिलासि सविता त्रिकोणस्थो यदा भवेत् ॥ अपि नीच
कुले जातो राजा स्याध्वेन उरित ॥ ६४ ॥ एकादशे यदा सर्वग्रहाः सुदंसे मे पिवा ॥
विलग्नैः सप्तमे वापि कारकाः पारकीर्तिता ॥ ६५ ॥ उत्पन्नकारके योगे नीचो पितृ
पतां बुजेत् ॥ राजवंश सप्तमत्रो राजा तत्र न संशयः ॥ ६६ ॥ लग्नतश्चां येतो वापि

क्रमेण पतिता ग्रहाः ॥ एकावली समाख्याता महाराजो भवेत् ॥ ६७ ॥ धनस्थाने यदा शु
क्रो दशमे च वृहस्पतिः ॥ षष्ठे षष्ठे मे सिंहकाजो राजा भवति विक्रमात् ॥ ६८ ॥ चतुर्गृहा
एकगताः पापाः सौम्या भवन्ति चेत् ॥ आतृधीर्धर्मलभ्यार्थे ३।५।८।१।२। राजयोगो
भवेदयं ॥ ६९ ॥ त्रिकोणसप्तमेलने भवन्ति च यदा ग्रहाः ॥ हंसयोगविज्ञानी यात् सर्वश
स्वात्रपालक ॥ ७० ॥ सर्वग्रहे यदा चंडो विनाष्टिं च निराक्षितः ॥ षष्ठे षष्ठे मे च यामित्रे
सदिर्घागुर्धराधिप ॥ ७१ ॥ षष्ठे षष्ठे मे द्वादसे च द्वितीये च यदा ग्रहाः ॥ सिंहसनाख्ययोगे
स्मिन् राजा सिंहसने वसेत् ॥ ७२ ॥ लग्ने शुक्र उधौ न सो नास्ति केंद्रवृहस्पतिः ॥ दशमे
गारको नास्ति सजातः किं करिष्यति ॥ ७३ ॥ मष्टमस्थो यदा क्रूरः सौम्या लग्ने स्थिता ग्र

हाः ध्वजयोगेत्रयो जातः सप्रमानायको भवेत् ७४ षष्ठस्थाने यदा पापाः केंद्रस्था
ने शुभग्राहः सर्वसिद्धिर्भवेत् सप्रराजमानो भवेत् ७५ मेघलने यदा भातु श्वतुर्थे
च वृहस्पतिः दश मेच कुजो जातो विश्वस्याधिपतिर्भवेत् ७६ लने सौरिस्त
था चंद्रस्त्रिकोणो जीवभास्करो कर्मस्थाने भवेद्भौमो राजयोगो भिधीयते ७७ केंद्रे
स्वाचस्थिते सौम्ये राजपलक्षिपतिर्भवेत् केंद्रे पापे स्वाच्चस्थे राजा स्यात्तु दिते गृहे
७८ बलि सौम्यगृहे लने केंद्रस्थो यदि वीक्षते सदा निहंत्य निश्चयितमः सूर्यो द
यो यथा ७९ वंध्या नारि प्रमान्वधो मृत्यौ स्वर्भातु भातुजौ मृत्युस्थं सूर्यदा पापा
मृत्युर्दातुं गता सदा ८० अने जातं रविर्ह्या मृष्टे जातं शनिश्चरः जातं जातं कुजो ह्या ८१

त्राहनाम्पसुपाचरेत् ॥ ८१ ॥ चतुः केंडु गताः सौम्याः पापाः द्वादश षडृगा ॥ भवेत्सराज्ञा वि
रम्भा तोलध्वजो विभूषितः ॥ ८२ ॥ लग्ना तु पंचमस्थाने यदा सूर्यवृहस्पतिः ॥ तदा विद्या
धनैः प्रणीता येन ज्ञातकोत्तमः ॥ ८३ ॥ एकोपि यदि केंडुस्थोतु धोत्री वा वली भृगुः ॥ ज्ञा
यते तत्र तदा बालो धनाढ्यो वेदपागः ॥ ८४ ॥ द्वित्रि सौम्याः खगानीचा व्ययभावेथ वा
७५ ॥ भवन्ति धनिनः षडे निधनांते च भिक्षुकाः ॥ ८५ ॥ नीचस्थितो जन्मनि योगहः
स्मात्तदा शिनाथो थत दुश्चराथः ॥ भवेत्त्रिकोणो यदि केंडुवर्तिराज्ञा भवेत्धार्मिकचक्र
वर्तिः ॥ ८६ ॥ षडे नूरो नरो जातोः शत्रूक्षयविमर्दकः ॥ षडे शौम्प सदारेणि षडे
चंद्रसुप्तसुदः ॥ ८७ ॥ लग्ना त्रितीय भवने यदि चंद्रसूतो भवेत् ॥ द्वौ पुत्री कल्पका स्त्रिणौ

जायते नात्र संशयः ८८ लग्ना तृतीय भवेन वली वाचस्पतिर्यदा पंच पुत्रास्तदा
स्पजायते मानस्यैवे ८९ लग्ना तृतीय भवेन शनिचंद्रौ यदा स्थितौ श्यामवर्णः सदा वा
लो भ्रातृहीनश्च जायते ९० लग्ना तृतीय भवेन वलि शुक्रौ शुक्रौ यदा भवेत् कंथाध्र
यंत्रयः पुत्रा जायते तस्य निश्चितं ९१ लग्ना तृतीय भवेन राहु शुक्रौ यदा शशि भ्रातृ
हीन भवेद्वा लो जक्षिमानपि जायते ९२ लग्ना तृतीय भवेन पंचमेवाधराश्रुतः म्रिय
ते पुत्रद्वयः येन नारी वा पुरुषोऽपि वा ९३ लग्ना तृतीय भवेन गहस्थो वली शुक्रौ यदा भवेत्
कंथाध्रयंत्रयः पुत्रा धनं वतो भवंति हि ९४ सिंहलनेयदा शुक्रौ शनिर्वापि व्यवस्थि
तः तत्र जातस्य बालस्य नेत्रनाशः स्पजायते ९५ सूर्योऽथ मरिचो चंद्रोऽथ ने भौमोऽथ

पेशनिः ग्रहदोषेन न्यात्राणां संधतां जनयन्तमी ६६ भवर्गोत्तमे जन्मवे शिस्थाने च
सङ्गुहे असुनेष्वचकेंडे सुकारकारव्यग्रहेषु च ६७ सुर्ये केंडे राजसेवी वैश्यवृत्तिर्निशा
करे शस्त्रवृत्तिः कुजे अशुभे चाध्यायको भवेत् ६८ स्वानुस्थानरतो नित्यं दिव्यवृद्धि
नराणां अक्रोविद्यार्थसंपन्नो नीचसेविशनैश्च ६९ इति राजयोगः
केंडे च सोम्यादि पृष्टभाजः पापाः कलत्रे च मनुष्यासौ राज्ञी भवेत् स्त्री वरुकोशयुक्ता
मित्यप्रशाता च सपुत्रिणी च १ वधे विलसि यदि तु गसंस्थे लाभस्थितो देवपरोहितश्च
नरेन्द्रपत्निवनिता प्रसंगे तदा प्रसिधा भवती ह भूमौ २ एकोपित्री वो रसवर्गं दश
धः केंडे यदा च दनिरीक्षितश्च राज्ञि भवेत् स्त्री सधनाशपुत्रारूपा चिता पूर्णानितं वविं

वा ३ कर्कोदये सप्तमगे पतंगे जीवेत दृष्टे परिपूर्ण देहा विद्या धरिचात्र भवेत्प्रधाना
जीगता रिवरु पुत्रपौत्रा ४ दृष्टं गर्भधेस्त्रिभिरेवराजी चतुर्भिरेव तथैवपत्नी पंचा
दिभिर्दिव्यविमानभाजात्रैलोक्यनाथप्रमदातदास्मात् ५ नाभस्थितः शितकरो
भृगुश्च कलत्रगः सोमसुतेन युक्तः जीवेत् दृष्टे भवती हराजी रक्षाता धराया सकलैस्तु
ताच ६ स्त्रीपुंसयोः फलतुल्यं ज्ञातके किंतु सप्तमे सोभागं च उलगाभ्यामष्टमादु
र्तनाशनं ७ इति स्त्रीराजयोगः कर्मस्थाने निजक्षत्रे भौमसुक्रवर्चैर्यु
तः यदि राहुर्भवेत स्य क्षरो वृद्धिः क्षरो क्षयः ९ होरायां द्वादशे राशौ स्थितो यदि
दिवाकरः करोति दक्षिणे कारां वामने त्रेचचंडमाः २ भौमक्षत्रे यदा जीवो जीव

क्षेत्रेचभरुतः द्वादशेवत्सरेमृत्युर्वान्निकस्पनसंशयः ३ धनस्थानेयदाभौमः श
नेश्वरसमन्वितः सहजेचभवेडाऊभ्रातातस्पनजीवति ४ चतुर्थेचयदाराऊः यद्वेच
डोदृमेपिवा सयस्वभवेमृत्युः शंकोयदिदक्षति ५ अष्टस्थोनिशानाथः केडे
पापेनसंयुतः चतुर्थेचयदाराऊः वर्यमेकसजीवति ६ पातालैचावरेपापोद्वाद
शेचयदास्थितः पितरमातरंहन्तिदेशाद्देशांतवुजेत् ७ यंचमस्थोनिशानाथस्त्रि
कोणचिह्नहस्यतिः दशमेचमहीमुतः परमायुः सजीवति ८ धनस्थानेयदाभु
कः क्रागुहसमन्वितः नपश्यतिनिजशत्रुमल्ययुत्रस्तदाभवेत् ९ धनस्था
नेयदाक्रूरसहजेसप्तमेतथा पंचमेभवतेजीवोतीचजातस्तदाभवेत् १०

नवमपंचमस्थानेचतुर्थेचयदाग्रहाः आदौजातश्चनष्टस्यात्पश्चाज्जातःसजीवति
११ विवाहितायामन्यस्यामेकपुत्रोभवेत्तदाः विवाहातोभवेत्प्रागीसदीर्घायु
महामतिः १२ लग्नेधनेव्ययकूरोयदामृत्यौचजायते विवृणामार्गबंधोस्पृष्ट
दशाष्टमवासरे १३ षष्टेचभवेनभौमःसप्तमेसिंहिकासुत अष्टमेचयदासौरी
भार्यातस्यनजीवति १४ तिथिप्राप्तेदिनांतेचलग्नस्यांतेचभातके चरांसेचय
दाजातःसोन्यजातःशिशुर्भवेत् १५ स्वक्षेत्रेथोयदाभौमःकर्मस्थानंनिरीक्ष
ते बुधभार्गवसंयुक्तःस्वल्पकर्मफलप्रदः १६ रिपुस्थानेयदाचंडोलान्मस्था
नेशनैश्चरःकुतश्चसप्तस्थानेपितातस्यनजीवति १७ एकादशेयदाकूरःपंच

मेचंडभार्गवौ प्रथमं केन्यकजन्म माता तस्य सकलका १८ सहजस्थो यदा राहु
धर्मस्थाने वृहस्पतिः बुधेन च समा युक्तस्तस्य वंधुत्रयं भवेत् १९ चापे सूर्यः शनि
कुंभे मेघ भवति चंडमाः मको रचयदा शुक्रो भूक्तै नैव पितुर्धने २० क्रूरश्चतुर्थ
केंड्रेषु तथा क्रूरधने पिवा दारिद्र्ययोगं जानीयात्स्ववं सस्य क्षयं करः २१
लग्नस्थाने युदाजीवो धनस्थाने शनिश्चरः राहुश्च सहजस्थाने माता तस्य पुत्री वती
२२ सप्तमे भवने भौमश्चाष्टमे भार्गवो यदा नवमे भवने सूर्यः स्वर्ग्यस्तस्य जा
यते २३ राहुजीवो रिषक्षेत्रे लग्ने वाथ चतुर्थे गो त्रयोविंशे तदीयं पुत्रं स्नात
विनाशयेत् २४ बालस्य जन्म काले चेदहमस्यः शनैश्चरः बालकश्च भवे

2123	ASHA ARCHIVES
2123	